

Abstrakt

Hněv v kontextu mateřství je stále málo diskutovaným a nepříliš probádaným tématem. Literárně-přehledová část této diplomové práce shrnuje poznatky z oblasti hněvu, konkrétně pak jeho náhlých egodystonních záchvatů, stresu a psychosociálních potřeb, respektive motivačních cílů a schémat vedoucích k jejich naplňování nebo předcházení jejich frustraci, v kontextu mateřství hledá možné příčiny hněvu a poukazuje na jeho důsledky.

Praktická část práce je založena na kvantitativním výzkumném designu, konkrétně průřezovém šetření administrovaném online, pro něž byly pro české prostředí lokalizovány čtyři inventáře – Dotazník záchvatů hněvu (AAQ), Dotazník záchvatů vzteku (RAQ-R), Dotazník k analýze motivačních schémat (FAMOS) a Dotazník inkongruence (INK). Posledním použitým nástrojem byla Škála vnímaného stresu (PSS). Výzkumný vzorek tvořilo 257 dospělých žen s právě jedním dítětem do 36 měsíců věku a šetření zjišťovalo rozdíly v subjektivním prožívání matek se záchvaty hněvu (N = 138) a bez nich (N = 119) s ohledem na poslední tři měsíce.

V oblasti psychosociálních potřeb se u matek se záchvaty hněvu projeví největší intraindividuální deficity ve škálách Rozmanitosti, Sebeocení, Afiliace / Sociability, Vzdělávání / Vědomostí, Statusu, Uznání / Respektu, Autonomie a Kontroly. Tyto matky zároveň prožívaly přemíru Vulnerability / Ztráty kontroly, Hostility / Napětí, Bezmoci a Selhání. Matky se záchvaty hněvu výrazně častěji prožívaly vztek a vyšší míru stresu než matky bez záchvatů hněvu. Významné odlišnosti mezi oběma skupinami matek byly zjištěny u téměř všech škál apertních cílů i averzivních motivů. Statisticky nejvýznamnější rozdíly byly zaznamenány ve škálách Hostility / Napětí, Selhání a Kontroly, ale i rozdíly ostatních škál (mimo Altruismus) vyšly signifikantní. Matky se záchvaty hněvu sice projeví mírně vyšší preferenci averzivních motivů než matky bez záchvatů, nicméně absolutně preferovaly cíle apertní, což lze považovat za výsledek zdravého motivačního přístupu.

Klíčová slova

Hněv, stres, psychosociální potřeby, motivační schémata, mateřství